

Innspelskjema

Oppsummering

Innspel til temaplan

Planprogram for regional plan for verdiskaping og kompetanse

Innsendar

Eg sender inn på vegne av Organisasjon

Orgnr 975496597

Namn på verksemd NORSKE KUNSTHÅNDVERKERE VEST-NORGE

Adresse Klosteret 17

Postnummer/-stad 5003 Bergen

Kontaktperson

Namn Maria Almås Frantzsen

Telefon 41265136

E-post vestnorge@kunsthåndverk.no

Enhet i virksomheten Regionstyret

Innspel

Generell merknad til planen

Høringsinnspill til Regional plan for verdiskaping og kompetanse i Vestland

Innledning:

Norske Kunsthåndverkere vil understreke betydningen av kunsthåndverk og fri kunst som sentrale ressurser i regional utvikling. Vestland har sterke tradisjoner innen kunsthåndverk – forankret i kulturarv, materialkunnskap og nyskaping – og feltet har et stort potensial for verdiskaping i skjæringspunktet mellom kunst, næringsliv, utdanning og reiseliv.

Kunsthåndverkere kombinerer skapende praksis, høy materialkompetanse og evne til innovasjon. Denne kompetansen er direkte relevant for utviklingen av bærekraftige løsninger, grønn omstilling og framtidig konkurransekraft. For å lykkes må Vestland fylkeskommune anerkjenne kunsthåndverkets rolle og bygge det tydelig inn i planen – ikke bare som næring, men som metode, kunnskapsfelt og samfunnsressurs.

Tiltak 1: Kunsthåndverk og fri kunst som ressurs for innovasjon og bærekraft

Vestland bør legge til rette for at kunsthåndverkere og andre frie kunstnere kan bidra aktivt i innovasjonsprosesser i regionen. Kunsthåndverkere arbeider med materialer, gjenbruk og formgivning på måter som utfordrer og inspirerer industri, utdanning og offentlig sektor. Kunstnerisk frihet og rom for eksperimentering er avgjørende for slik nyskaping.

Virkemidler:

- Etablere ordninger som «kunstner/kunsthåndverker i innovasjonsprosjekt» eller «artist in lab» i samarbeid med maritim næring, energisektoren og grønn industri.
- Støtte pilotprosjekt der kunsthåndverk brukes som metode for nyskaping, materialutvikling og bærekraftige løsninger.
- Tilrettelegge for verksteder, residensordninger og visningsarenaer som gjør det mulig for kunsthåndverkere å delta på like fot med andre aktører.
- Sikre tilgang til rimelige atelier og verksteder også utenfor Bergen sentrum, slik at kunstnere kan bo og virke i hele fylket.

Mål:

Minst tre pilotprosjekt på tvers av kunsthåndverk, utdanning og næringsliv innen 2028.

Økt kompetanseoverføring fra kunsthåndverk og fri kunst til innovasjons- og bærekraftsarbeid i regionen.

Økt deltakelse fra distriktene i kunstneriske og kreative innovasjonsprosesser.

Tiltak 2: Styrking av kunstneriske utdanningsløp i videregående opplæring

Nedbygging av kunstfaglige tilbud i videregående skole svekker både rekrutteringen til kunsthåndverk- og kunstfeltet og tilgangen på kreativ kompetanse i næringslivet. Vestland bør snu denne utviklingen og styrke kunstfagene som del av regionens framtidige kompetansegrunnlag.

Virkemidler:

- Opprettholde og videreutvikle utdanningsprogram innen kunst, musikk, dans, drama, design og særlig kunsthåndverk.
- Utvikle kombinasjonsløp som kobler kunsthåndverk og kunstfag med teknologi, entreprenørskap og bærekraft.
- Støtte samarbeidsprosjekt mellom videregående skoler, høyere utdanning, kulturinstitusjoner og næringsliv.
- Sikre langsiktig satsing både i by og distrikt, slik at ungdom i hele fylket får tilgang til kunstfaglig opplæring.

Mål:

Sikre at elever i alle regioner i Vestland har et tilgjengelig tilbud innen kunstneriske fag, inkludert kunsthåndverk, på videregående nivå.

Styrke forståelsen av kunsthåndverkere som kunnskapsbærere og rollemodeller for barn og unge i kulturskole og Den kulturelle skolesekken.

Tiltak 3: Arbeidsvilkår, frihet og formidling

For å realisere kunstens og kunsthåndverkets potensial må fylket sikre kunstnernes mulighet til fri og uavhengig utvikling av sitt virke. Kunstnerisk frihet, kritisk refleksjon og kostnadskrevende eksperimentering i materialer og teknikker er grunnlaget for innovasjon og kvalitet.

Virkemidler:

- Videreføre og utvide Utstillingshonorar-pilotordningen fra Bergen kommune til alle kommuner i Vestland, etter mønster fra statens ordning.
- Øke fylkeskommunale kunstnerstipend fra 50 000 til 100 000 kroner for å sikre bærekraftig inntekt etter skatt og sosiale utgifter.
- Etablere støtteordninger for atelier og verksteder i distriktene som motvekt til presset eiendomsmarked i byene.
- Innføre mobilitetsstipend for reise og deltakelse på tverrfaglige fagseminarer, kunstnerutveksling og nettverk, regionalt og nasjonalt.
- Anerkjennelse frilansere og selvstendige kunstnere som profesjonelle bidragsytere i offentlige prosesser, og sikre rettferdig kompensasjon for arbeid som bidrar til samfunnsverdier og fornyelse.

Mål:

- Sikre reell kunstnerisk frihet og økonomisk bærekraft for profesjonelle utøvere i hele Vestland.
- Øke synlighet, formidling og publikumsopplevelser gjennom styrkede visningsarenaer og rettferdige honorarordninger.
- Skape et mer robust og mangfoldig kunstnerisk økosystem, med bærekraftig bosetting og virksomhet i hele fylket.

Oppsummering

Kunsthåndverk og fri kunst er en underutnyttet ressurs for regional verdiskaping og kompetanseutvikling.

De bidrar med:

Innovasjonsevne og materialkunnskap direkte knyttet til bærekraftig utvikling.

Nye arbeidsplasser og næringsutvikling innen kreative og kulturelle næringer.

Utdanning og rekruttering av unge som styrker regionens langsiktige konkurransekraft.

Immaterielle verdier og samfunnsbidrag som styrker demokrati, kritisk tenkning og kulturarv.

Kunsthåndverkere og kunstnere er bærebjelker i mange vestlandske lokalsamfunn – som kunnskapsbærere, tradisjonsfornyere og skapere av fremtidens kulturarv. Vestland må løfte frem denne ressursen som en integrert del av verdiskaping og kompetansepolicy, på linje med andre samfunnssektorer.

Ved å gi kunsthåndverk og kunst en tydelig plass i Regional plan for verdiskaping og kompetanse, både som næring, metode og utdanningsressurs, vil Vestland fylkeskommune styrke regionens evne til å møte framtidens utfordringer med kreativitet, bærekraft og nyskaping.